

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 2 października 2014 roku Sąd Rejonowy dla Ł. w Ł. w sprawie z powództwa (...)

I Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. przeciwko J. B. o zapłatę:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.109,87 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w skali roku liczonymi od kwoty 2.824,30 zł oraz odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 2.285,57 zł za okres od dnia 29 maja 2013 roku do dnia zapłaty,
2. przyznał i nakazał wypłacić z Funduszu Skarbu Państwa Sądowi Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz adw. A. D. kwotę 1.476 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu,
3. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.282,15 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w całości.

Od powyższego wyroku apelację złożył pozwany, zaskarżając go w części uwzględniającej powództwo (pkt. 1.) oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu (pkt 3), zarzucając Sądowi Rejonowemu, mające wpływ na treść rozstrzygnięcia, naruszenie przepisów prawa procesowego, tj.:

1. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. przez:

a) oddalenie wniosku dowodowego o zwrócenie się do powoda o nadesłanie wypowiedzenia umowy kredytowej wraz z dowodem doręczenia go pozwanemu oraz o przesłuchanie pozwanego w charakterze strony,

b) dokonanie oceny zgromadzonych dowodów w sposób dowolny, jednostronny oraz sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego,
w szczególności poprzez:

- uznanie, że pozwany nie przedstawił żadnych dowodów, z których wynikałoby, że zostały spełnione warunki do spłaty zadłużenia przez firmę

ubezpieczeniową oraz

- przyjęcie, iż dowód doręczenia pozwanemu wypowiedzenia umowy kredytu oraz przesłuchania w charakterze strony nie miały znaczenia dla rozpoznania

niniejszej sprawy, a przesłane przez stronę powodową do pozwanego zawiadomienie o przelewie wierzytelności oraz wezwanie do zapłaty zostały skutecznie doręczone pozwanemu;

2. art. 102 k.p.c. przez jego niezastosowanie i obciążenie pozwanego kosztami procesu w całości.

W kontekście powyższych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o przyznanie pełnomocnikowi skarżącego kosztów pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym. Skarżący sformułował również wniosek ewentualny o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji wraz z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za obie instancje. Nadto skarżący wniósł o rozpoznanie w trybie art. 380 k.p.c. postanowienia Sądu I instancji

z dnia 18 września 2014 r. oddalającego wniosek pozwanego o zwrócenie się do powoda o nadesłanie wypowiedzenia umowy kredytowej wraz z dowodem doręczenia go pozwanemu oraz o przesłuchanie pozwanego w charakterze strony.

W odpowiedzi na apelację pozwanego strona powodowa wniosła o jej oddalenie jako bezzasadnej oraz o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz zwrotu kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 505¹³ § 2 k.p.c., uzasadnienie Sądu drugiej instancji w postępowaniu uproszczonym powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, jeżeli nie przeprowadzono postępowania dowodowego. Sytuacja opisana w cytowanym przepisie miała miejsce w rozpoznawanej sprawie, bowiem Sąd Okręgowy, po dokonaniu analizy stanu faktycznego sprawy, przyjmuje za własne ustalenia Sądu I instancji stanowiące podstawę faktyczną rozstrzygnięcia przyjętego w zaskarżonym wyroku z dnia 2 października 2014 r., uznając za zbędne powielanie ich w całości w treści niniejszego uzasadnienia.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że nie może odnieść spodziewanego przez skarżącego skutku sformułowany w apelacji zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 227 k.p.c. przez oddalenie wniosku dowodowego skarżącego o zwrócenie się do powoda o nadesłanie wypowiedzenia umowy kredytowej wraz z dowodem doręczenia go skarżącemu.

Sąd Rejonowy trafnie uznał bowiem, że w kontekście materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania rozpoznawczego powołany wniosek dowodowy skarżącego nie miał znaczenia dla rozstrzygnięcia. Istnienie, wymagalność oraz wysokość dochodzonego pozewem zobowiązania została bowiem udowodniona przez powoda przedłożonymi dowodami z dokumentów (umową kredytową, bankowym tytułem egzekucyjnym, postanowieniem o nadaniu mu klauzuli wykonalności, postanowieniem o umorzeniu egzekucji, umową cesji wierzytelności). Nadto wskazać należy, że skarżący w toku postępowania rozpoznawczego przyznał fakt zawarcia z powodem przedmiotowej umowy kredytu oraz dokonania spłaty znacznej części wynikającego z niej zobowiązania. Z tego powodu, w zestawieniu ze zgromadzonym przez Sąd Rejonowy materiałem dowodowym – w szczególności z faktem, że przeciwko skarżącemu prowadzone było postępowanie egzekucyjne - nie sposób przyjąć, że skarżący nie miał świadomości istnienia po jego stronie zaległości w płatności rat kredytowych. Skoro zaś zaprzestanie przez skarżącego obsługi przedmiotowej umowy kredytowej było objęte zawartą przez niego umową ubezpieczenia, czego – jak wynika z apelacji - skarżący miał pełną świadomość, to w przypadku stwierdzenia wystąpienia powyższego zdarzenia ubezpieczeniowego miał on możliwość podjęcia czynności zmierzających do uzyskania od ubezpieczyciela należnego świadczenia i przeznaczenia go, zgodnie z umową kredytu, na spłatę wymagalnego zadłużenia wobec powoda. Słusznie zatem Sąd Rejonowy ustalił, że pozwany nie przedstawił żadnych dowodów, z których wynikałoby, że zostały spełnione warunki do spłaty zadłużenia przez firmę ubezpieczeniową.

W ocenie Sądu Okręgowego w okolicznościach przedmiotowej sprawy również oddalenie przez Sąd Rejonowy wniosku skarżącego o przesłuchanie go w charakterze strony nie naruszało art. 299 k.p.c., gdyż w kontekście zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego brak było niewyjaśnionych faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Strona powodowa udowodniła bowiem istnienie dochodzonego pozewem zobowiązania, jego wymagalność oraz wysokość. Zgodnie zaś z treścią art. 299 k.p.c. dowód z przesłuchania stron ma charakter subsydiarny i tylko wtedy, jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostaną niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd dla wyjaśnienia tych faktów może dopuścić dowód z przesłuchania stron. W niniejszej sprawie sytuacja taka nie zachodziła.

W ocenie Sądu Odwoławczego, za chybiony uznać należy również zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny zgromadzonych dowodów w sposób dowolny, jednostronny oraz sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego. Wbrew twierdzeniom skarżącego w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył przy tym dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez tenże Sąd ocena

materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego, zaś podniesione w tym zakresie w apelacji zarzuty stanowią w istocie jedynie niczym nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi i nieobarczonymi błędami ustaleniami Sądu pierwszej instancji. Sąd ten poczynił swoje ustalenia faktyczne na podstawie całokształtu zgromadzonych w toku postępowania dowodów, tj. przedłożonych dokumentów, których wiarygodność i moc dowodowa nie była kwestionowana przez skarżącego.

Sąd Okręgowy podziela także ocenę prawną dochodzonego roszczenia dokonaną przez Sąd Rejonowy, zarówno co do przyjętej podstawy prawnej oceny jego zasadności, jak i wyników tej oceny. Wobec skutecznie podniesionego przez skarżącego zarzutu przedawnienia wierzytelności objętej pozwem, Sąd Rejonowy zastosował również właściwe przepisy dotyczące terminu przedawnienia trafnie uznając, że powód wytoczył powództwo przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia obowiązującego dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz uzasadnienie tego stanowiska.

Sąd Okręgowy stwierdził natomiast zasadność sformułowanego w apelacji zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 102 k.p.c. przez jego niezastosowanie i obciążenie skarżącego kosztami procesu w całości. Zgodnie z powołanym przepisem ustawy w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo – jak w przedmiotowej sprawie – nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten statuuje zasadę słuszności, będącą odstępstwem od wyrażonej w art. 98 § 1 k.p.c. zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Zasada słuszności jest rozwiązaniem o charakterze szczególnym, wyjątkowym i z tego względu niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu, według doktryny, jak i orzecznictwa, zaliczyć można nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, ale również dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony.

W rozpoznawanej sprawie przy ocenie podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c. Sąd Rejonowy pominął bardzo trudną sytuację materialną, w jakiej skarżący pozostaje od dłuższego już czasu, bo od 2009 r. (prowadząc wspólne gospodarstwo domowe z bezrobotną matką i uzyskując wynagrodzenia za pracę w minimalnej ustawowej wysokości, a wcześniej utrzymując się z okresowego świadczenia rentowego), jak również zły stan jego zdrowia psychicznego (długoletnie zaburzenia depresyjno-lękowe). Potwierdzeniem szczególnie trudnej sytuacji życiowej skarżącego jest również fakt zwolnienia go od kosztów sądowych w niniejszej sprawie oraz ustanowienia dla niego pełnomocnika procesowego z urzędu. W ocenie Sądu Okręgowego powyższe okoliczności przemawiają za uznaniem, że w okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy obciążenie skarżącego, jako stronę przegrywającą sprawę, kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, niesprawiedliwe.

Uwzględniając powyższe oraz brak ujawnienia okoliczności, które podlegają uwzględnieniu w postępowaniu odwoławczym z urzędu, Sąd Odwoławczy, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 3. w ten sposób, że nie obciążył skarżącego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz strony powodowej, oddalając jednocześnie apelację w pozostałej części na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie § 13 ust. 1 pkt 1, w zw. z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461), przyznając na rzecz adw. A. D. i nakazując wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 738 zł.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. (albowiem de facto pozwany przegrał postępowanie apelacyjne w całości co do roszczenia głównego, a zasadność apelacji odnosiła się li tylko do zwrotu kosztów procesu), odstępując od obciążenia skarżącego obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego na rzecz strony powodowej. W tym względzie Sąd Okręgowy kierował się wyżej przedstawionymi już

argumentami, które spowodowały zmianę zaskarżonego wyroku i nie obciążanie pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu przed Sądem I instancji na rzecz strony powodowej.